PROIECTE DE MONEDE ŞI MEDALII EMISE DE BANCA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI ÎN ANII 1997 - 1999

Ştefan Ursachi

În general, lucrările de referinţă ale numismaticii moderne româneşti tratează de cele mai multe ori numai aspecte iconografice sau caracteristicile tehnice ale monedelor şi medaliilor puse în circulaţie de instituţia emitentă, fără a prezenta şi aspecte legate de proiectarea acestora, care este creaţia de design monetar sau de producţia propriu zisă a acestora[1]. Designului monetar, neglijat de cele mai multe ori, datorită în special lipsei materialului documentar, i se acordă în prezent o importanţă tot mai mare, ocupând un loc de frunte în publicaţiile numismatice de specialitate din întreaga lume.

Lucrarea de faţă îşi propune să prezinte cronologic, atât emisiunile monetare şi medalistice puse în circulaţie de Banca Naţională a României în perioada anilor 1997 - 1999, cât şi desenele executate pentru aceste emisiuni, din care numai o mică parte au fost adoptate oficial de Banca Naţională a României şi transmise ulterior Regiei Autonome Monetăria Statului pentru executarea probelor monetare. Întrucât majoritatea desenelor adoptate oficial de Banca Naţională a României sunt creaţia autorului acestui articol, în lucrare mai sunt prezentate şi alte variante executate de către noi, dar rămase doar în faza de proiect. Nu au fost prezentate în lucrare proiectele de desen executate de artiştii Regiei Autonome Monetăria Statului sau de alţi participanţi la concursurile de design monetar organizate de Banca Naţională a României, datorită lipsei materialului documentar privind modul în care aceştia au realizat propriile compoziţii grafice. Numărul mare de lucrări grafice pe care le prezint în lucrarea de faţă, se datorează şi faptului că începând cu anul 1997 conducerea Băncii Naţionale a României a influenţat în mod pozitiv creaţia noilor monede şi medalii româneşti, permiţând participarea la realizarea designului şi a altor creatori. Totodată, prin concursurile de design monetar organizate, Banca Naţională a României a reuşit ridicarea nivelului artistic al monedei româneşti, care a devenit în timp competitivă pe plan internaţional, fiind solicitată la export de colecţionarii numismaţi din străinătate.

În perioada anilor 1997-1999, Banca Naţională a României a realizat unsprezece emisiuni monetare şi una medalistică, confecţionate din metale preţioase şi metale comune, după cum urmează:

1. Emisiunea monetară prilejuită de aniversarea semicentenarului Fondului Naţiunilor Unite pentru copii - UNICEF

Pentru acest eveniment Banca Naţională a României a pus în circulaţie, la data de 24 aprilie 1997, o monedă din argint cu valoarea nominală de **100 LEI**, într-un volum al emisiunii de 5.000 de exemplare.

---

[1] Catalogul lui G. Buzdugan, O. Luchian şi C. C. Oprescu, *Monede şi bancnote româneşti*, Bucureşti, 1977, pp. 200-306, nr. 184-243, prezintă o parte din probele şi eseurile emisiunilor monetare moderne şi contemporane româneşti. Vezi de asemenea Maria Cojocărescu, *Proiecte de probe ale monedei de 50 de bani din anul 1921*, în BSNR, 85-86, 1981-1982, 129-130, pp. 381-385, C. Mihai şi R. Ocheşeanu, *Câteva proiecte, probe şi specimene monetare româneşti*, în BSNR, 86-87, 1992-1993, 140-141, pp. 213-224, Liliana Hanganu şi Radu Ocheşeanu, *Proba de 5 lei 1922 (MBR, 225 b)*, în BSNR, 86-87, 1992-1993, 140-141, pp. 225-232 şi Liliana-Nicoleta Hanganu şi Giulio Bernardi, *The "25.000 lei 1946" Unknown Sample*, în SCN, 11, 1997, pp. 219-223. Date importante despre astfel de piese se pot găsi şi în ediţiile marelui catalog editat de C. L. Crause, *Standard Catalogue of the World Coins*, Iola. Pentru eseurile unor bancnote româneşti vezi R. Ocheşeanu şi C. Mihai, *Macheta bancnotei de 1000 lei BNR, creată de Ary Murnu*, în BSNR, 88-89, 1994-1995, 142-143, pp. 139-142 şi R. Ocheşeanu, *Eseurile bancnotei de 5000 lei, 1943-1945, din colecţiile Cabinetului Numismatic al Muzeului de Istorie şi Artă al Municipiului Bucureşti*, în BSNR, 86-87, 1992-1993, 140-141, pp. 233-236.

https://biblioteca-digitala.ro

Elementele grafice ale monedei sunt următoarele:

Aversul conţine în mijloc, stema României, flancată de două ramuri, una de laur, în stânga şi alta de stejar, în dreapta. Inscripţia **ROMANIA** este gravată deasupra stemei urmând circumferinţa monedei, Sub stemă este înscrisă valoarea nominală **100 LEI**, dispusă pe un rând, iar sub aceasta anul emiterii **1996**.

Reversul conţine în partea superioară reprezentarea globului pământesc, având redată, într-un medalion rotund, emblema Comitetului Naţional Român pentru UNICEF. Sub emblema organizaţiei, pe circumferinţă, este amplasată inscripţia **UNICEF**, iar dedesubtul acesteia, anii care marchează evenimentul aniversar **1946-1996**. În partea inferioară, urmând circumferinţa monedei este gravată inscripţia **COMITETUL NATIONAL ROMAN**.

Moneda este de argint, cu titlul de 925/1000, de formă rotundă, diametrul de 37 mm, grosimea la chenar 2,6 mm şi greutatea de 27,00 g. Ea are marginea lisă şi calitatea *like proof*.

Designul monedei adoptat oficial de Banca Naţională a României, transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare aparţine gravorului Vasile Gabor pentru avers (figura I, nr. 1) şi subsemnatului pentru revers (figura I, nr. 2).

Emisiunea monetară dedicată aniversării semicentenarului UNICEF este prima emisiune la care am participat cu un desen pentru reversul monedei, data de 24 februarie 1997 fiind data lansării mele ca şi creator de proiecte de monedă. După această participare, prezenţa mea la crearea de noi proiecte de desen pentru emisiunile monetare şi medalistice ale Băncii Naţionale a României a devenit permanentă.

2. Medalia dedicată deschiderii Muzeului Băncii Naţionale

La data de 4 mai 1997, Banca Naţională a României a lansat în circuitul numismatic două medalii comemorative, una din argint şi alta din metal comun, dedicate inaugurării Muzeului Băncii Naţionale a României. Volumul emisiunii a fost stabilit la maxim 3.000 de exemplare pentru fiecare metal.

Elementele grafice ale celor două medalii sunt următoarele:

Avers - În partea superioară este reprezentată aripa nouă, din strada Doamnei, a clădirii Băncii Naţionale a României. Sub imaginea clădirii, într-un semicerc, este gravată pe două rânduri, inscripţia **BANCA NATIONALA A ROMANIEI**. Inscripţia este plasată între două ramuri de lauri, dispuse oblic faţă de axul medaliei.

Revers - În partea centrală este reprezentat grafic, un grup de trei monede antice. Dintre acestea, două reprezintă aversul şi reversul unei drahme istriene, respectiv capetele inversate ale Dioscurilor şi şoimul pe delfin, iar cea de a treia aversul unei monede din timpul împăratului Hadrianus, reprezentând provincia Dacia. Grupul de monede este încadrat de două ramuri de lauri, urmând circumferinţa medaliei. În partea inferioară a medaliei este gravată sigla Băncii Naţionale a României încadrată într-un semicerc de linii paralele. De o parte şi de alta a siglei băncii, urmând circumferinţa medaliei, sunt inscripţionate textele **4 MAI 1997** şi **INAUGURAREA MUZEULUI BANCII NATIONALE**.

Medalia de argint are titlul de 925/1000, forma rotundă, diametrul de 37,5 mm şi greutatea de 31,103 g. Marginea este lisă, piesa fiind produsă la calitatea *like proof*.

Medalia de tombac de formă rotundă are diametrul 37,5 mm, greutatea de 28,00 g, marginea lisă şi o finisare superioară.

Pentru medalia dedicată inaugurării Muzeului Băncii Naţionale a României am executat patru desene (figura II, nr. 1-4), designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei medalistice fiind cel prezentat în figura II, nr. 1-2.

3. Emisiunea monetară dedicată olimpiadei de iarnă de la Nagano

Cu prilejul Jocurilor olimpice de iarnă Nagano - 1998, Banca Naţională a României a pus în circulaţie, începând cu data de 19 februarie 1998, o serie de trei monede din argint, cu valoarea

https://biblioteca-digitala.ro

nominală de **100 LEI**. Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară a fost stabilit la minim 500 şi maxim 2.000 de exemplare din fiecare variantă.

Elementele grafice ale monedelor sunt următoarele:

Aversul monedelor este comun şi conţine elemente grafice şi heraldice amplasate în două planuri paralele cu axul orizontal al monedei;

- planul superior, are reprezentată în partea stângă flacăra olimpică, înconjurată într-un semicerc de cinci fulgi de zăpadă, simbolizând cercurile olimpice. În partea dreaptă, este înscrisă valoarea nominală **100 LEI**, dispusă pe două rânduri.

Inscripţia **JOCURILE OLIMPICE DE IARNA NAGANO - 1998** este gravată în partea de sus a aversului, urmând circumferinţa monedei.

- planul inferior conţine pe orizontală inscripţia **ROMANIA**, gravată cu majuscule, iar în continuare stema ţării.

Reversul celor trei monede este următorul:

Setul I - Bob patru persoane

În plan central, un echipaj românesc de bob patru persoane coborând pe pârtie, având inscripţia **ROMANIA** şi numărul de concurs **287**. Planul secund înfăţişează turnul central al castelului Peleş.

În partea inferioară este gravat textul **XVIII OLIMPIADA** şi anul emisiunii **1998**.

Setul II - Patinaj artistic - dănsuri

În plan central, este reprezentată o pereche de patinatori de la secţiunea dansuri, în ţinută specifică de gală. Textul **XVIII OLIMPIADA** şi anul emisiunii **1998** sunt gravate pe circumferinţa monedei.

Setul III - Slalom

În plan central, este reprezentat un sportiv pe schiuri, trecând printre două porţi de slalom. Textul **XVIII OLIMPIADA** şi anul emisiunii **1998** sunt gravate în partea inferioară.

Monedele sunt din argint, cu titlul 925/1000, de formă rotundă, cu diametrul 37 mm şi greutatea de 27,00 g. Ele au margine lisă şi au fost executate la calitate *like proof*.

Pentru monedele dedicate emisiunii Jocurile olimpice de iarnă Nagano - 1998 am executat şase desene (figura III, nr. 5–10), designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probelor monetare fiind cel prezentat în figura III, nr. 5–8. Pe parcursul executării probelor monetare desenele monedelor au suferit unele îmbunătăţiri, designul final al monedelor fiind cel prezentat în figura III, nr. 1-3.

4. Emisiunea monetară dedicată campionatului mondial de fotbal din Franţa

Campionatul mondial de fotbal ce a avut loc în Franţa, în perioada 10 iunie - 12 iulie 1998 a prilejuit emiterea unei monede din argint, cu valoarea nominală de **100 LEI**. Moneda a fost pusă în circulaţie la data de 1 iunie 1998. Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară a fost stabilit la maxim 5.000 de exemplare.

Elementele grafice ale monedei sunt următoarele:

Aversul monedei conţine reprezentarea simbolică a unei porţi de fotbal. Valoarea nominală a monedei este înscrisă în centrul porţii (valoarea **100**, sus şi denumirea **LEI**, dedesubt). Zerourile valorii nominale sunt reprezentate sub forma unor mingi de fotbal. Stema României şi anul emisiunii **1998** sunt amplasate, una sub alta, în partea dreaptă a porţii de fotbal. Inscripţia **ROMANIA** este gravată în partea superioară, pe orizontală.

Reversul monedei conţine, imaginea stilizată a Turnului Eiffel, suprapusă peste o minge de fotbal. Inscripţia **CAMPIONATUL MONDIAL DE FOTBAL** este amplasată în partea superioară, urmând circumferinţa monedei. În partea inferioară sunt inscripţionate cuvintele **FRANTA - 98**, care urmează circumferinţa monedei.

Moneda este din argint, cu titlul 925/1000, de formă rotundă, cu diametrul de 37 mm şi greutatea de 27,00 g. Piesa are marginea lisă şi calitate *like proof*.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru monedele dedicate emisiunii Campionatul mondial de fotbal Franţa - 1998 am executat un număr de şase desene (figura IV, nr. 1-6). Designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare este cel prezentat în figura I, nr. 1-2.

5. Emisiunea monetară dedicată celei de a 150-a aniversări a Revoluţiei de la 1848

În cadrul manifestărilor prilejuite de împlinirea unui secol şi jumătate de la Revoluţia română din anul 1848, Banca Naţională a României a pus în circulaţie începând cu data de 29 iulie 1998, două monede din aur cu valorile nominale de 500 şi respectiv **1000 LEI**, dedicate acestei aniversări.

Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară a fost stabilit după cum urmează:

- pentru moneda din aur cu valoarea nominală de **500 LEI**, maxim 2.000 de exemplare;
- pentru moneda din aur cu valoarea nominală de **1000 LEI**, maxim 1.000 de exemplare.

Elementele grafice ale monedelor sunt următoarele:

Aversul monedelor din aur cuprinde elemente grafice şi heraldice comune, amplasate pe axul vertical al monedei.

Ambele monede din aur prezintă în partea superioară o compoziţie heraldică simbolizând Revoluţia română de la 1848.

Pe moneda din aur cu valoarea nominală de **500 LEI** este gravată compoziţia heraldică folosită de revoluţionarii paşoptişti ca emblemă pe unele documente şi efecte, inclusiv pe cocardele de revoluţionar din Ţara Românească.

Pe moneda din aur cu valoarea nominală de **1000 LEI**, compoziţia gravată conţine reprezentări heraldice simbolice ale revoluţiei (cască frigiană şi steaguri tricolore încrucişate).

Stema României şi anul emisiunii **1998** sînt amplasate una sub alta, în partea inferioară a aversului monedelor, dedesubtul compoziţiei heraldice. Inscripţia **ROMANIA** este amplasată în partea superioară, urmând circumferinţa monedei. Valoarea nominală, gravată central, pe orizontală, flanchează elementele grafice şi heraldice menţionate (valoarea **500** sau **1000**, în stânga şi denumirea **LEI**, în dreapta).

Reversul monedelor din aur conţine:

a) pe moneda cu valoarea nominală de **500 LEI** este reprezentată efigia unei tinere femei care simbolizează ROMANIA REVOLUŢIONARĂ. Legenda **LIBERTATE - EGALITATE - FRATIETATE**, ce reprezintă idealurile revoluţiei este înscrisă circular în partea superioară, urmând circumferinţa monedei.

În partea inferioară sunt inscripţionate cuvintele **ROMANIA REVOLUTIONARA**, care urmează circumferinţa monedei. Anii care marchează evenimentul aniversar **1848 - 1998**, gravaţi pe orizontală, flanchează imaginea României revoluţionare.

b) pe moneda din aur cu valoarea nominală de **1000 LEI** este reprezentată silueta unei femei purtând tricolorul românesc.

În partea inferioară este reprodusă, sub formă de piedestal, cocarda tricoloră de revoluţionar de la 1848, încadrată de o eşarfă ondulată. Legenda **LIBERTATE - EGALITATE - FRATIETATE**, ce reprezenta idealurile revoluţiei, este înscrisă circular, în partea superioară, urmând circumferinţa monedei. Anii care marchează momentul aniversar **1848 - 1998**, gravaţi pe orizontală, flanchează imaginea simbolică a României.

Moneda din aur cu valoarea nominală de **500 LEI** are titlul de 900/1000, forma rotundă, diametrul de 24 mm, greutatea de 8,64 g. Piesele au marginea lisă şi calitatea *proof*.

Moneda din aur cu valoarea nominală de **1000 LEI**, are titlul de 999/1000, forma rotundă, diametrul de 35,00 mm, greutatea de 31,103 g . Şi ea are marginea lisă şi calitatea *proof*.

Pentru monedele dedicate emisiunii Aniversarea revoluţiei române de la 1848 am executat şapte desene (figura V, nr. 1-8). Designul celor două monede adoptate oficial de Banca Naţională a României, transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare

https://biblioteca-digitala.ro

aparţine gravorului Vasile Gabor pentru aversul monedei cu valoarea nominală de **1000 LEI** (figura V, nr. 3) şi subsemnatului pentru aversul şi reversul monedei cu valoarea nominală de **500 LEI** şi reversul monedei cu valoarea nominală de **1000 LEI** (figura V, nr. 1, 2 şi 4).

6. Emisiunea monetară dedicată celei de a 80-a aniversări a unirii Transilvaniei cu România

În cadrul manifestărilor prilejuite de împlinirea a 80 de ani de la unirea Transilvaniei cu România, Banca Naţională a României a pus în circulaţie începând cu data de 1 decembrie 1998 o monedă din aur cu valoarea nominală de **1000 LEI**.

Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară şi în străinătate a fost stabilit la minim 2.000 şi maxim 3.000 de exemplare.

Elementele grafice ale monedei sunt următoarele:

Aversul conţine, în partea dreaptă, stema României. În stânga stemei, pe orizontală, este gravată, cu majuscule inscripţia **ROMANIA**, sub care este înscrisă valoarea nominală **1000 LEI**, dispusă pe două rânduri. Sub valoarea nominală este amplasat anul emisiunii **1998**. Aversul este ornamentat cu două ramuri aşezate în semicerc, una cu frunze de leur în partea superioară şi alta cu frunze de stejar în partea inferioară.

Reversul conţine o compoziţie grafică şi heraldică simbolizând Marea Unire din 1 Decembrie 1918. În partea centrală, sus, este reprezentată faţada clădirii Sala Unirii din Alba Iulia, broşând peste un medalion trilobat, în care sunt amplasate stemele reunite ale Ţării Româneşti, Moldovei şi Transilvaniei. Suprafaţa medalionului este haşurată cu linii verticale şi orizontale paralele. Deasupra clădirii, într-un semicerc, este gravată deviza **SEMPER UNITIS** (Totdeauna uniţi), iar sub aceasta inscripţia **ALBA IULIA**. În partea inferioară, urmând circumferinţa monedei, sunt amplasate datele care marchează evenimentul aniversar **1918 - 1 DECEMBRIE - 1998**.

Monedă de aur, titlul 999/1000, formă rotundă, diametrul 35 mm, greutate 31,103 g, margine lisă, calitate *proof*.

Pentru monedele dedicate emisiunii Aniversării Marii Uniri din 1 Decembrie 1918 am executat cinci desene (figura VI, nr. 1-5).

Designul monedei adoptat oficial de Banca Naţională a României, transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare aparţine gravorului Vasile Gabor pentru aversul monedei (figura VI, 1) şi subsemnatului pentru reversul monedei (figura VI, 2).

7. Emisiunea monetară dedicată celei de a 120-a aniversări a obţinerii Independenţei

Cu ocazia împlinirii a 120 de ani de la cucerirea independenţei de stat a României, a cărei recunoaştere internaţională s-a făcut prin Pacea de la Berlin din anul 1878, Banca Naţională a României a pus în circulaţie începând cu data de 21 decembrie 1998, o monedă din argint cu valoarea nominală de **100 LEI**, dedicată acestei aniversări.

Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară şi în străinătate a fost stabilit la minim 5.000 şi maxim 15.000 de exemplare.

Elementele grafice ale monedei sunt următoarele:

Aversul este împărţit în două semicercuri inegale, printr-o linie dreaptă orizontală. Semicercul superior conţine stema României, amplasată central. Inscripţia **ROMANIA - ANIVERSAREA INDEPENDENTEI** este gravată în partea de sus, urmând circumferinţa monedei. În semicercul inferior este înscrisă valoarea nominală **100 LEI**, iar sub aceasta este amplasat anul emisiunii **1998**.

Reversul conţine o scenă alegorică, reprezentând un grup de trei ostaşi români (vânător de munte, dorobanţ şi roşior), în echipament de luptă, aşezaţi în spatele unui tun, fluturând victorios

https://biblioteca-digitala.ro

tricolorul României. Anii **1877 - 1878**, gravaţi pe orizontală, sunt amplasaţi de o parte şi de alta a tricolorului.

Monedă din argint, titlul 925/1000, formă rotundă, diametrul 37 mm, greutate 27,00 g, margine lisă, calitate *proof*.

Pentru moneda dedicată emisiunii Aniversarea independenţei de stat a României am executat un număr de şapte desene (figura VII, 1-7). Designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare este cel prezentat pe figura VII, nr. 1-2.

8. Emisiunea monetară dedicată celei de a 125-a aniversări a morţii mitropolitului Andrei Şaguna

La împlinirea a 125 de ani de la stingerea din viaţă a mitropolitului Andrei Şaguna şi a 150 de ani de la alegerea lui ca preşedinte al Adunări Naţionale a românilor transilvăneni de la Blaj, din anul 1848, Banca Naţională a României a pus în circulaţie, începând cu data de 30 decembrie 1998, o monedă din argint cu valoarea nominală de **100 LEI**.

Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară şi în străinătate este de minim 1.000 şi maxim 2.000 de exemplare.

Elementele grafice ale monedei sunt următoarele:

Aversul conţine în partea superioară stema României, amplasată central. Valoarea nominală, gravată pe orizontală, flanchează stema României (valoarea **100**, în stânga şi denumirea **LEI**, în dreapta). Inscripţia **ROMANIA** şi anul emisiunii **1998** sunt amplasate una sub alta, sub stema României.

Reversul conţine reprezentarea bustului mitropolitului Andrei Şaguna. În plan secund figurează turlele Catedralei mitropolitane din Sibiu. Anii **1809 - 1873** şi inscripţia **ANDREI SAGUNA** sunt gravate în partea de sus, urmând circumferinţa monedei. Sub bustul mitropolitului este redată semnătura în facsimil a acestuia.

Monedă din argint, titlul 925/1000, formă rotundă, diametrul 37 mm, greutate 27,00 g, margine lisă, calitate *proof*.

Pentru moneda dedicată emisiunii Mitropolitul Andrei Şaguna am executat un număr de şase desene (figura VIII, nr. 1-6). Designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare este cel prezentat în figura VIII, nr. 1 şi 2.

9. Emisiunea monetară dedicată vizitei Papei Ioan Paul al II-lea în România

Vizita Sanctităţii Sale Papa Ioan Paul al II-lea în România, ce a avut loc în perioada 7-9 mai 1999, a prilejuit emiterea unor monede jubiliare, puse în circulaţie de către Banca Naţională a României la data de 7 mai 1999. Monedele dedicate acestui eveniment sunt formate din două valori şi anume:

- moneda cu valoarea nominală de **1000 LEI** confecţionată din aur.
- monedă cu valoarea nominală de **100 LEI** confecţionată din argint.

Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară a fost stabilit la 1.000 de exemplare pentru moneda din aur şi 2.000 de exemplare pentru moneda din argint.

Elementele grafice ale monedelor sunt următoare:

Avers - În centrul monedei figurează un medalion format din patru braţe egale, rotunjite, peste care este suprapusă stema României. Suprafaţa medalionului este decorată cu linii orizontale, paralele. De o parte şi de alta a stemei este amplasat anul emisiunii **1999**. Deasupra medalionului este gravată cu majuscule inscripţia **ROMANIA**, iar dedesubt este înscrisă valoarea nominală **100 LEI (1000 LEI)**, ambele dispuse circular, între două arce duble de cerc.

Revers - În partea superioară, în prim-plan, sunt amplasate portretele Sanctităţii Sale Papa Ioan Paul al II-lea şi a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Sub fiecare portret sunt înscrise cu majuscule numele celor două înalte personalităţi creştine. Pe fundal se află o cruce latină. În partea inferioară figurează blazonul Suveranului Pontif şi cel al

https://biblioteca-digitala.ro

Patriarhiei Române. Inscripţiile **VIZITA S.S. PAPA IOAN PAUL II IN ROMANIA şi 7 - 9 MAI 1999**, despărţite de două ornamente cruciforme, sunt gravate circular, urmând marginea monedei.

Moneda din aur cu valoarea nominală de **1000 LEI** are titlul de 999/1000, formă rotundă, diametrul 35 mm, greutate 31,103 g, margine lisă, calitate *proof*.

Moneda din argint cu valoarea nominală de **100 LEI**, are titlul de 925/1000, formă rotundă, diametrul 37 mm, greutate 27,00 g, margine lisă, calitate *proof*.

Pentru monedele dedicate emisiunii Vizita Sanctităţii Sale Papa Ioan Paul al II-lea în România am executat un număr de trei desene (figura IX, nr. 1-3), acestea constituind şi designul adoptat oficial de Banca Naţională a României, transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probelor monetare.

10. Emisiunea monetară dedicată eclipsei solare totale de la 11 august 1999

Cu ocazia eclipsei totale de Soare din data de 11 august 1999, eveniment astronomic de excepţie, Banca Naţională a României a pus în circulaţie începând cu data de 11 august 1999, o emisiune monetară de metal comun, dedicată acestui eveniment. Monedele din această emisiune au valoarea nominală de **500 LEI** şi sunt formate din două variante, una destinată circulaţiei curente, realizată prin tehnica de batere clasică şi alta destinată colecţionarilor numismaţi realizată în tehnica de batere *like proof*.

Volumul emisiunii a fost stabilit la 4 milioane de exemplare pentru monedele destinate circulaţiei curente şi 3.000 de exemplare pentru monedele destinate colecţionarilor numismaţi.

Monedele din ambele variante au acelaşi design, elementele grafice ale acestora fiind următoarele:

Aversul conţine în partea dreaptă superioară, stema României, care intersectează imaginea stilizată a discului solar, aflat în una din fazele minime de vizibilitate din timpul eclipsei. Sub stemă este amplasat, central, un cartuş compus din şapte linii paralele, în care este gravată cu majuscule inscripţia **ROMANIA**. Litera O din inscripţie este prezentată sub forma unui spot luminos cu raze şi reprezintă una din imaginile frecvente ale Soarelui în timpul eclipsei totale. Dedesubtul cartuşului, în interiorul imaginii discului solar, este gravată valoarea nominală **500 LEI**, dispusă pe un rând, iar sub aceasta este inscripţionat anul emisiunii **1999**.

Reversul conţine în centru o compoziţie grafică stilizată, sub forma a două figuri geometrice elipsoidale, simbolizând mecanismul producerii eclipsei de Soare. În interior compoziţia redă una din fazele minime de vizibilitate ale discului solar, din timpul eclipsei, cu puţin timp înainte ca Luna să acopere complet Soarele. Compoziţia grafică cuprinde în interior şi simbolul eclipsei totale de soare din data de **11 august 1999**, reprezentat prin sigla - **E'99** - redată stilizat. Deasupra compoziţiei grafice, într-un semicerc, este gravată cu majuscule inscripţia **ECLIPSA TOTALA DE SOARE**, iar dedesubt, urmând circumferinţa monedei, este amplasată data producerii eclipsei totale **11 AUGUST 1999**.

Monedă din metal comun, culoare argintie, aliaj aluminiu şi magneziu, formă rotundă, diametrul 25 mm, greutate 3,75 g, grosime la chenar 3,10 mm.

Pentru moneda dedicată emisiunii Eclipsa totală de soare din data de 11 august 1999 am executat un număr de unsprezece desene (figura X, nr. 1-11). Designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare este cel prezentat în figura X, nr. 1-2.

11. Emisiunea monetară dedicată celei de a 100-a aniversări a expediţiei antarctice a navei Belgica

La împlinirea a 100 de ani de la expediţia antarctică internaţională a navei Belgica, cu participarea naturalistului român Emil Racoviţă, Banca Naţională a României a pus în circulaţie

https://biblioteca-digitala.ro

începând cu data de 25 august 1999, o emisiune monetară dedicată acestui eveniment, formată dintr-o monedă din argint cu valoarea nominală de **100 LEI**.

Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară a fost stabilit la minim 1.000 de exemplare şi maxim 5.000 de exemplare.

Elementele grafice ale monedei sunt următoarele:

Aversul prezintă în mijloc un medalion circular, în interiorul căruia este reprodusă central stema României. Deasupra stemei este amplasată inscripţia **ROMANIA**, iar dedesubt este înscrisă valoarea nominală **100 LEI**, ambele dispuse circular, între două arce de cerc. Anul emisiunii **1999** flanchează orizontal stema României. Spaţiul circular dintre medalion şi marginea aversului cuprinde reprezentări grafice ale Rozei vânturilor, simbolul navigatorilor, ale cărei direcţii cardinale se prelungesc liniar pe întreaga suprafaţă a monedei. De asemenea sunt reprezentate specii de păsări şi mamifere specifice zonei antarctice (focă polară, pinguini şi furtunar uriaş).

Reversul prezintă în prim plan silueta vasului Belgica navigând cu pânzele ridicate printre canalele banchizei polare antarctice. În dreapta este reprezentat bustul naturalistului Emil Racoviţă. Sub bust este gravat pe două rânduri numele **EMIL RACOVITA**. Însemnele şi denumirea **EURO** sunt dispuse în partea stângă a reversului. Pe fundal, se disting contururile unor aisberguri. Inscripţia **EXPEDITIA ANTARCTICA BELGICA 1897 - 1899**, gravată pe trei rânduri în partea superioară, urmează circumferinţa monedei.

Monedă din argint, titlul 925/1000, formă rotundă, diametrul 37 mm, greutate 27,00 g, margine lisă, calitate *proof*.

Pentru moneda dedicată emisiunii Expediţia antarctică a navei Belgica cu participarea naturalistului român Emil Racoviţă am executat un număr de opt desene (figura XI, nr. 1-8). Designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare este cel prezentat în figura XI, nr. 1-2.

12. Emisiunea monetară dedicată coifului de la Poiana-Coţofeneşti

Banca Naţională a României a pus în circulaţie începând cu data de 24 decembrie 1999 o monedă din aur dedicată istoriei aurului având ca subiect celebrul coif de la Poiana-Coţofeneşti.

Volumul emisiunii destinat vânzării în ţară este de maxim 10.000 de exemplare.

Elementele grafice ale monedelor sunt următoarele:

Aversul prezintă în mijloc un medalion circular în interiorul căruia este reprodusă stema României, având ca elemente decorative boboci de lotus şi palmete, care ornamentează interiorul unui vas getic de ceremonie din tezaurul de la Agighiol. În jurul medalionului este gravată, circular, în partea de sus, inscripţia **ROMANIA**, iar în partea de jos, valoarea nominală **100 LEI**. Anul emisiunii **1999** este inscripţionat pe orizontală, de o parte şi de alta a medalionului circular.

Reversul monedei conţine, în centru, reprezentarea grafică a coifului de aur getic descoperit la Poiana-Coţofeneşti (azi Poiana Vărbilău, comuna Vărbilău, judeţul Prahova) şi inscripţia **COIF POIANA COTOFENESTI**, gravată circular.

Monedă de aur, titlul 999/1000, formă rotundă, diametrul 13,92 mm, greutate 1,224 g, margine zimţată, calitate *proof*.

Pentru moneda dedicată temei *Istoria aurului - Coiful de la Poiana-Coţofeneşti* am executat un număr de patru desene (figura XII, nr. 1-4). Designul adoptat oficial de Banca Naţională a României şi transmis Regiei Autonome Monetăria Statului pentru realizarea probei monetare este cel prezentat în figura XII, nr. 1-2.

Ţin să subliniez că, în prezent, pentru a realiza o lucrare grafică de design monetar modern, este necesară o documentare foarte aprofundată, minuţioasă şi atentă, astfel ca designul reprodus pe monedă să furnizeze o cantitate cât mai mare de informaţii asupra evenimentului sau personalităţii căreia i s-a dedicat respectiva emisiune. În acest sens, doresc să mulţumesc pe această cale, tuturor specialiştilor din cadrul Muzeului Naţional de Artă al României, Muzeului de Istorie Naturală "Grigore Antipa", Muzeului Literaturii Române, Muzeului Unirii din Alba

https://biblioteca-digitala.ro

Iulia şi în mod special celor de la Cabinetul Numismatic al Muzeului Naţional de Istorie a României, care mi-au pus la dispoziţie întregul material documentar necesar realizării proiectelor de desen pentru emisiunile monetare şi medalistice ale Băncii Naţionale a României.

Designs of Coins and Medals Issued by the National Bank of Romania during the Years 1997 - 1999

(Abstract)

Starting with 1995, the National Bank of Romania resumed the struck of the coins of precious metals, silver and gold, after a quite long break (the last issues for the gold coins were struck in 1945, and the silver ones in 1946). For improving the artistic quality of the coin designs, in 1997 the National Bank of Romania opened a public contest for coin designs. The author presents the projects for the designs for 11 coin sets and for one medal issues, realised by him, proposed for the issues to be struck by the National Bank of Romania during the years 1997-1999. The largest part of these projects wined the contest and were selected for the official issues of silver, gold and aluminium commemorative issues.

1. The 100 lei of the silver coin for the commemoration of the 50th anniversary of UNICEF (1997).

2. The silver and potin medal struck for commemorating the opening of the Museum of the National Bank of Romania (1997).

3. The 100 lei silver set of three coins commemorating the 18th Winter Olympic Games from Nagano (Japan, 1998).

4. The 100 lei silver coin commemorating the World Football Championship (France, 1998).

5. The 500 and 1000 lei gold coins commemorating the 150th anniversary of the 1848 Revolution (1998).

6. The 1000 gold coin commemorating the 80th anniversary of the union of Transylvania with Romania (1998).

7. The 100 lei silver coin commemorating the 120th anniversary of the establishing of the Romanian Independence (1998).

8. The 100 lei silver coin commemorating the 125th anniversary of the death of Andrei Şaguna (1809 - 1873), the Metropolitan bishop of the Romanian Orthodox Church and political leader of the Romanians from Transylvania (1998).

9. The 1000 lei gold coin and 100 lei silver coin dedicated to the visit of Pope John Paul II in Romania (1999).

10. The 500 lei aluminium coin commemorating the solar eclipse of 11th August 1999.

11. The 100 lei silver coin commemorating the 100th anniversary of the international expedition to Antarctica of the Belgian ship "Belgica" (1999).

12. The 100 gold coin representing the famous Dacian gold helmet (4th century BC) (1999).

The author presents some data about the volume of the issue and the technical features of the coins and medals designed by him.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

Fig. I - Aniversarea semicentenarului UNICEF 1946-1996.

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

]

Fig. II – Inaugurarea Muzeului Băncii Naţionale a României
4 mai 1997.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

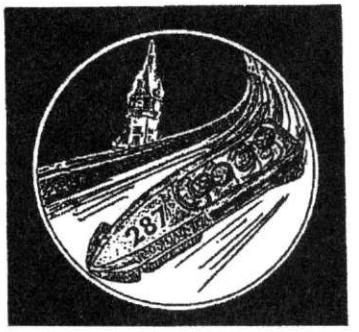

nr. 6

nr. 7

nr. 8

nr. 9

nr. 10

Fig. III – Jocurile olimpice de iarnă Nagano 1998.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

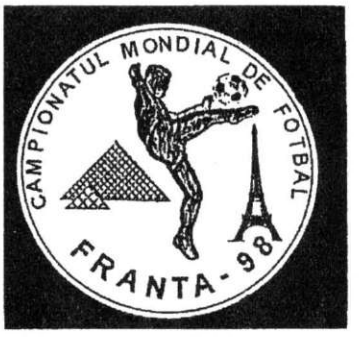

nr. 6

Fig. IV – Campionatul mondial de fotbal Franța 1998.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

nr. 6

nr. 7

nr. 8

Fig. V – Aniversarea revoluţiei române de la 1848.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

nr. 6

Fig. VI – Aniversarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

nr. 6

nr. 7

Fig. VII – Aniversarea independenţei de stat a României.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

nr. 6

Fig. VIII – Motropolit Andrei Şaguna.

nr. 1

nr. 2

nr. 3

Fig. IX – Vizita Sanctității Sale Papa Ioan Paul II în România.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

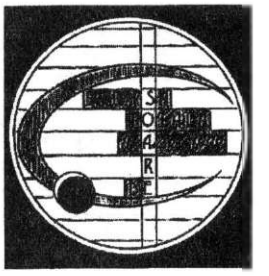

nr. 6

nr. 7

nr. 8

nr. 9

nr. 10

nr. 11

Fig. X – Eclipsa totală de soare din data de 11 august 1999.

https://biblioteca-digitala.ro

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

nr. 5

nr. 6

nr. 7

nr. 8

Fig. XI – Expediția antarctică a navei Belgica cu participarea naturalistului român Emil Racoviță.

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

Fig. XII – Istoria aurului – Coif de la Poiana Coțofenești.

https://biblioteca-digitala.ro